

Betreft:	Bijbelstudie	Dit is een uitgave van de Hersteld Hervormde Mannenbond	
Onderwerp:	Haggai	Auteur:	Ds. I.J.R. Bijl
Nummer 2020	Deze uitgave is uitsluitend bestemd voor de aangesloten verenigingen		

Bijbelstudie over Haggai 1:1-4 EEN GROTE NALATIGHEID

Het boek Haggai behoort niet tot de meest bekende Bijbelboeken binnen de Heilige Schrift. Onder de profeten van het Oude Testament zijn er die veel meer bekendheid genieten, zoals Jesaja, Jeremia of Ezechiël. Haggai wordt wel gerekend tot de zogenaamde “kleine” profeten. Nu kan door de aanduiding “kleine profeet” een verkeerde indruk gewekt worden. Het zou kunnen suggereren dat de boodschap die door een “kleine” profeet als Haggai gebracht is, van minder waarde zou zijn dan de boodschap die door een “grote” profeet zoals bijvoorbeeld Jesaja gebracht is. Niets is echter minder waar. Ook voor Haggai's prediking geldt: “Alzo spreekt de HEERE”. Haggai heeft geen woord te veel gesproken, maar ook geen woord te weinig. Het is verkeerd om te veronderstellen dat de ambtelijke bediening van Haggai van minder betekenis zou zijn geweest dan die van andere profeten. Juist Haggai mocht, meer nog dan bij sommige andere profeten het geval was, er getuige van zijn dat zijn prediking een gezegende uitwerking mocht hebben.

De aanduiding “kleine profeet” heeft dan ook meer betrekking op de lengte van het boek Haggai, dat welgeteld twee hoofdstukken bevat. Alleen het boek Obadja, dat uit één hoofdstuk bestaat, is binnen het Oude Testament nog kleiner. Als wij dan Haggai vergelijken met het boek Jesaja, dat 66 hoofdstukken telt, kan met recht gesproken worden van een “kleine” profeet. Ook de tijd dat Haggai profeteerde is maar kortstondig geweest, welgeteld drie maanden en drieëntwintig dagen. In dat tijdsbestek heeft hij “slechts” vier maal geprofeteerd, waarvan de laatste twee keer op de laatste dag van zijn bediening.

Terugkeer met een opdracht

Over de persoon van Haggai is ons weinig bekend. Ook voor deze profeet geldt dat niet zijn persoon centraal heeft gestaan, maar de boodschap die hij van Godswege moest brengen. Wat wij wel precies weten is wanneer Haggai geprofeteerd heeft. Bij alle vier de profetieën wordt heel duidelijk aangegeven dat het gaat om het tweede jaar van de regering van koning Darius, de vorst van Perzië. Dat is het jaar 520 voor Christus. De naam van Darius wordt niet voor niets zo met nadruk genoemd. Op dat moment vallen de twee stammen van Juda namelijk onder de heerschappij van het nieuwe wereldrijk van Perzië. De vorst van Juda, Zerubbabel, is dan ook verantwoording verschuldigd aan de vorst van Perzië en de Judeeërs zijn belastingplichtig aan het Perzische rijk.

Dat alles betekent echter niet dat het volk op dat moment ook werkelijk onderdrukt werd. Wat dat betreft waren er eerder heel andere en veel donkerder tijden geweest. In 586 voor Christus, 66 jaar eerder, was een grote legermacht van de toenmalige wereldheerser Nebukadnezar van Babel opgerukt naar Jeruzalem en een groot deel van het volk was toen weggevoerd naar het verre Babel. Daarbij waren de muren van Jeruzalem, maar ook de tempel, het huis Gods, grotendeels verwoest, terwijl al het goud en het zilver van de tempel was meegevoerd naar Babel.

In Babel aangekomen werden de Judeeërs bespot door de heidenen. Moedeloos heeft het volk in die jaren wel gedacht dat de Heere hen verlaten had en zij door Hem vergeten waren. Tegelijkertijd wisten zij dat zij zelf de diepste oorzaak waren van al hun tegenheden. Zij hadden de Heere immers zelf verlaten en vergeten. Ook hadden zij de afgoden geofferd en eer bewezen aan beelden die van steen waren. Bovendien hadden zij de rustdagen niet onderhouden.

Daarom twistte de Heere met Zijn volk. Toch had de Heere voorafgaand aan de ballingschap al beloofd dat Hij Zijn volk niet eindeloos zou kastijden. Indien zij hun zonden zouden belijden en laten zou de Heere hen weer Zijn barmhartigheid bewijzen. De Heere had Zijn profeten tevoren al laten verkondigen dat Hij, door het oordeel heen, Zijn volk toch weer Zijn gunst zou bewijzen.

Hoe heeft de Heere dat, op Zijn tijd en wijze, heerlijk vervuld. Op de smekingen van Zijn volk deed Hij grote wonderen. Daarbij kwam de redding van onverwachte zijde. In de loop van de zesde eeuw voor Christus kwam er namelijk een nieuw wereldrijk op, dat van Perzië, waardoor er een einde kwam aan de Babylonische overheersing. De naam van degene die aan het Perzische rijk verbonden was, is die van koning Kores. Wij lezen in Ezra 1 dat deze heidense vorst de Judeeërs de opdracht gaf om terug te keren naar hun land. Het opmerkelijke is dat de Heere Zelf hem bevolen had om Zijn volk te laten trekken naar Jeruzalem om daar de tempel te herbouwen (Ezra 1:2). Daartoe gaf Kores het volk ook al het goud en zilver mee dat destijds door Nebukadnezar was meegenomen uit Jeruzalem.

Wat moet het voor het volk een wonder zijn geweest om na zovele jaren terug te kunnen keren. De ouderen konden zich nog herinneren hoe groot de schoonheid van de stad Jeruzalem en de tempel geweest was. De jongere generatie wist dat natuurlijk niet, al kenden zij wel de verhalen daarover. Toen zij de stad echter binnentraden moesten zij dat doen door poorten die verwoest waren en het enige wat zij zagen waren de muren die in puin lagen.

Het eerste wat het volk deed, nadat zij in Jeruzalem waren teruggekeerd, was het oprichten van het brandofferaltaar op de fundamente van de verwoeste tempel om de Heere te kunnen offeren. Ook vierden zij het Looftentenfeest, waarna zij begonnen met de herbouw van de tempel. Het huis Gods was zodanig verwoest dat men van onder af aan moest beginnen. Zelfs de fundamente moesten vernieuwd worden. Wij lezen in Ezra 3 dat er een groot gejuich klonk toen het fundament voor de nieuwe tempel gelegd was. In alles leek het er toen op dat de herbouw van de tempel binnen enkele jaren voltooid zou kunnen worden. De werkelijkheid was echter anders. Voor een periode van meer dan vijftien jaar zou de herbouw van het huis des Heeren stil komen te liggen.

Tegenstand

Terwijl het volk zich met noeste ijver inzette voor de herbouw van het Godshuis gebeurde er namelijk iets wat niemand van het volk der Joden had kunnen voorzien. Er kwam een brief uit Perzië van de hand van koning Arthahsasta, de opvolger van koning Kores, met daarin het bevel om de herbouw van de tempel te staken. De reden van dit bevel was een andere brief, die door de Samaritanen verstuurd was aan Arthahsasta. Wie waren deze Samaritanen? Ten tijde van de ballingschap waren niet alle Joden weggevoerd naar Babel. Met name het armere deel van de bevolking was achtergebleven in Judea. Zij hadden zich echter vermengd met, voornamelijk, Babyloniërs die op hun beurt vanuit Babel in Judea terecht gekomen waren. Het nageslacht dat uit deze gemengde huwelijken geboren was waren de Samaritanen.

Toen de Samaritanen zagen dat de Judeeërs met de herbouw van de tempel begonnen waren hadden zij aanvankelijk aan Zerubbábel, de vorst van Juda, gevraagd om mee te mogen bouwen aan de tempel. Dat was hen echter door Zerubbábel geweigerd omdat de Samaritanen geen volbloed Joden meer waren. Bovendien had koning Kores het bevel om de tempel in Jeruzalem te herbouwen nadrukkelijk opgedragen aan de Joden die uit de ballingschap naar hun land terugkeerden. Vanaf dat moment hebben de Samaritanen er echter alles aan gedaan om de herbouw van het huis des Heeren te verhinderen. Zij huurden zelfs raadslieden, een soort van advocaten, in die in naam van de Samaritanen een schriftelijke aanklacht indienden bij de koning van Perzië. In die aanklacht werd het volk der Joden ervan beschuldigd dat zij ten diepste alleen maar de muren van de stad wilden herbouwen om zo de Perzen in de toekomst buiten de deur te kunnen houden en dat het hun bedoeling was om dan ook geen belasting meer te betalen aan de vorst van Perzië. Dat alles was voor Arthahsasta reden om te besluiten dat de muren van de stad niet gebouwd mochten worden en de herbouw van de tempel gestaakt moest worden.

Toch nalatig

Als opschrift staat boven deze Bijbelstudie geschreven: een grote nalatigheid. Daar leek het in eerste instantie niet op, aangezien de Judeeërs aanvankelijk met grote ijver aan de herbouw van het huis des Heeren begonnen waren. Het lijkt door overmacht te zijn dat de herbouw gestaakt moest worden. Het volk kon toch moeilijk tegen het bevel van de vorst van Perzië ingaan en tegen de leugens van de Samaritanen konden zij zich toch immers niet wapenen?

Toch horen wij dat ongeveer vijftien jaar later - koning Arthahsasta is dan op zijn beurt inmiddels opgevolgd door weer een andere vorst, Darius - de Heere door de mond van Zijn knecht Haggai Zijn volk verwijt dat zij nalatig geweest zijn. Inderdaad werd de Judeeërs door een oorzaak die buiten hen lag het bouwen belet. Alleen was hen dat blijkbaar niet tot nood geworden en heeft het hen niet voor de Heere op de knieën gebracht om te roepen om uitkomst. Daar was echter wel alle reden toe geweest. Er was namelijk ten diepste maar één werkelijke reden waarom de Judeeërs na zovele jaren hadden mogen terugkeren naar Jeruzalem. De Heere wilde dat Zijn huis herbouwd zou worden. Nu gebeurde dit echter niet. Hadden zij koning Arthahsasta van Perzië er niet op moeten wijzen dat zijn voorganger Kores hen zelf had opgedragen om dit te doen?

Het volk lijkt er echter niet al te zeer over getreurd te hebben dat de herbouw van het huis Gods gestaakt moest worden. Zij hebben blijkbaar hun eigen conclusies getrokken en het tegen elkaar uitgesproken: "De tijd is niet gekomen, de tijd, dat des HEEREN huis gebouwd worde" (vers 2). De Heere is van dat alles de stille Toehoorder geweest en zag dat Zijn huis woest gelaten werd, terwijl het volk er ondertussen wel toe over ging om hun eigen

huizen te bouwen of te herbouwen (vers 9). Die huizen waren zelfs gewelfde huizen (vers 4). Het woord gewelfd duidt op mooie versieringen die aangebracht werden. Blijkbaar werden kosten noch moeiten gespaard. Dit alles moet voor de Heere wel een zaak van heilige droefheid zijn geweest. Onverdiend had Hij Zijn volk doen terugkeren uit de ballingschap. De Heere had zelfs een heidense vorst Zijn volk laten opdragen Hem een huis te bouwen. En nu bleef Zijn huis woest, terwijl het volk hard liep voor hun eigen huizen. Weliswaar had het volk zich niet geheel en al van de Heere afgekeerd. Dagelijks werden namelijk nog wel de offers gebracht in het huis des Heeren. Alleen gebeurde dat wel te midden van de geblakerde muren van de tempel, terwijl zij zelf in mooie huizen woonden.

De boze is niet veranderd

Hoewel inmiddels ongeveer zesentwintig eeuwen verstreken zijn moeten we zeggen dat de boze niet veranderd is. Ook de huidige kerkmens lijkt, van nature, in veel opzichten nog op het volk van God dat in de dagen van de profeet Haggai zo nalatig was. Evenwel is de Heere ook Zelf niet veranderd.

Al de eeuwen door geldt dat, als de Heere Zijn huis bouwt, de boze er een kapel naast bouwt. Altijd zal de duivel trachten om Gods werk af te breken. Soms gebeurt dat heel letterlijk. In onze dagen is het wel gebeurd dat een gemeente al lange tijd de grond in handen had om daarop een kerk te bouwen, maar dat het door allerlei bezwaren nog meer dan tien jaren duurde voordat het kerkgebouw in gebruik genomen kon worden. Uiteindelijk is de boze er altijd op uit om tegen te werken dat het eeuwige Huis van de Heere gebouwd zal worden. Hoe tracht hij te voorkomen dat het Woord klinkt in landen waar het nog nooit geklonken heeft. Hoe wil hij door tweedracht te zaaien pogen om de zegen van de prediking weg te nemen. Hoe tracht hij onze gedachten af te leiden tijdens een preek of doet hij een mens opgaan in de drukte van het leven zodat er geen tijd meer is om Gods Woord te onderzoeken.

Nalatigheid in onze tijd

De tempel die de Joden na de terugkeer uit de ballingschap moesten herbouwen is uiteindelijk toch ook weer verwoest. In onze dagen kan en mag zij zelfs niet meer herbouwd worden. Het voorhangsel in de tempel is immers gescheurd. Het volmaakte offer is gebracht door de Heere Jezus Zelf. Toch lezen wij ook in het Nieuwe Testament over de Tempel des Heeren. In 2 Korinthe 6:16 schrijft de apostel Paulus, door de Heilige Geest geïnspireerd, dat de kinderen Gods in Korinthe, samen met al de heiligen, de Tempel des levenden Gods zijn. Zij zijn het volk des Heeren. In hun harten woont de Heere en onder hen wandelt Hij. Van dat Huis is de Heere Jezus de Hoeksteen en het Fundament. Van dat Huis is God de Vader de Kunstenaar en de Bouwmeester, terwijl de ware gelovigen daarvan de levende stenen zijn. En nog altijd wordt dat Huis, dat naar Gods gemaakt bestek zal verrijzen, gebouwd. De laatste van de stenen is in dat Huis nog niet ingevoegd.

De vraag die naar ons allen toekomt is of wij al als levende stenen in dat Godshuis ingevoegd mogen zijn? Hebt u al uw zonde en schuld leren kennen? Mag u weten van vergeving van zonden? Mag u weten het eigendom des Heeren te zijn, gekocht door het bloed van het Lam? Mogen in ons leven de vruchten van bekering gevonden worden? Mag het uw gebed zijn dat de Heere niet zal laten varen de werken Zijner handen? En waar u niet kunt zeggen van genade te weten, is het uw gebed al geworden dat de Heere u zal bouwen als een levende steen in dat Gebouw dat nimmer zal worden afgebroken? Vraagt u dan de Heere u te ontdekken aan uw schuld en zonde? Zoeken wij de Heere met ingespannen krachten, gebruik makend van Zijn genademiddelen?

Of moeten wij zeggen dat er in dit opzicht ook bij ons vaak sprake is van grote nalatigheid? Zoals de Judeeërs in hun dagen konden wijzen op de tegenstand van de Samaritanen zou nu iemand kunnen wijzen op de grote overmacht van de satan. We kunnen zelfs wijzen op onze onmacht en belijden dat de Heere ons moet bekeren. Het is alles ten volle waar. Maar doet u dat in nood de knieën buigen voor de levende God Die het zegt: "Doe uw mond wijd open, en Ik zal hem vervullen" (Psalm 81:11)? Of trekken wij eenzelfde conclusie als het volk der Judeeërs: "De tijd is niet gekomen, de tijd, dat des HEEREN huis gebouwd worde"?

Is het niet aangrijpend dat een mens voort kan leven zonder te weten het eigendom des Heeren te zijn, terwijl we onszelf wel de tijd gunnen om aardse schatten te vergaderen? Hoe veel tijd is er in uw leven om het Woord des Heeren te onderzoeken en hoe veel tijd besteden wij aan de bouw of de verbouw van onze huizen en aan onze hobby's?

Ziet u hoezeer wij kunnen lijken op de Judeeërs die in de dagen van Haggai weliswaar dagelijks in de tempel de offers brachten, maar er toch ook mee konden leven dat 's Heeren huis ongebouwd bleef, terwijl zij wel hun

eigen gewelfde huizen bouwden? In de volgende Bijbelstudie hopen wij te horen hoe dat alles niet zonder gevolgen kon blijven.

Vragen

1. Is het juist om over “kleine” en “grote” profeten te spreken?
2. Welke profeet had al lang tevoren voorgezegd dat Kores (of Cores) de koning zou zijn door wie de Heere Zijn volk zou verlossen uit de Babylonische ballingschap?
3. Wat blijkt uit het feit dat de Samaritanen wel bezwaar maakten tegen de herbouw van de tempel en niet tegen de bouw van de huizen van de Judeeërs zelf?
4. De Heere verweet Zijn volk dat zij Zijn huis niet bouwden, maar moesten de Judeeërs dan niet gehoorzaam zijn aan de vorst van Perzië, Athahsasta, die hen op dat moment toch de bouw verbood? Zij moesten toch de overheid, aan wie zij toen onderworpen waren, gehoorzaam zijn? Waarom verweet de Heere Zijn volk dan toch nalatigheid?
5. Op welke wijze kan ook in onze dagen gelden dat wij wel “lopen” voor onze eigen huizen, terwijl het Huis des Heeren niet gebouwd wordt?